

Elena Ortega

Durant la seva carrera cinematogràfica a Hollywood, Billy Wilder no va escriure mai un guió en solitari. Wilder va comptar amb dos grans col·laboradors. Per una banda, Charles Brackett, elegant cavaller de la vella escola, de tarannà discret i reflexiu, en contraposició al descarat, cínic i corrosiu Wilder. A pesar de les seves diferències, en el pla professional el duo funcionava a la perfecció. No donaven mai un text per definitiu fins que no quedaven totalment d'acord, i cada línia del diàleg la discutien exhaustivament. L'associació de Brackett i Wilder, o la "Brackettandwilder", com va suggerir un executiu de la Paramount, es va iniciar amb *Bluebeard's Eighth Wife* l'any 1938 i es va prolongar fins a *Sunset Boulevard* el 1950, any en què varen anunciar la seva separació amistosa. Poc després Wilder dirà: "A vegades un misto i la superfície damuntt la qual es rasca es gasten, i això és el que ens ha passat".

L'any 1957 Wilder va demanar els serveis d'un tal I.A.L. Diamond, que es convertiria en el seu segon gran col·laborador. Vuit anys i sis pel·lícules després, Wilder qualificava d'experiència gloriosa i virginal cada nova col·laboració amb Diamond, "com si fos la primera vegada". El respecte mutu i la completa absència de vanitat personal eren part important del còctel Diamond-Wilder; en els textos i diàlegs dels seus guions no s'hi distingia l'autoria d'un altre, "com una peça de piano tocada a quatre mans". Tots dos escriptors eren summament perfeccionistes. Quan en certa ocasió, i després d'haver fet feina molt en una escena, es varen sentir satisfets, Wilder es va estirar en un sofà i, tancant els ulls, li va demanar a Diamond que la hi llegís en veu alta. Després de reconèixer que l'escena era realment bona, Wilder es va aixecar del seu seient per afegir: "És perfecta. Ara farem que sigui encara millor".

Durant el seu llarg període de col·laboració amb Brackett, Wilder havia convidat l'escriptor Raymond Chandler a treballar en el guió de *Double Indemnity*, projecte del qual Brackett es va inhibir.

Wilder havia rebut una bona impressió de l'escriptor a través de la seva primera novel·la, *The big sleep* i va imaginar que Chandler funcionaria bé com a guionista. Però quan Chandler es va presentar a la Paramount, vestit amb un trajo de tweed, parlant amb marcat accent anglès i fumant en pipa, l'efecte

de la trobada entre escriptor i guionista va ser d'antipatia a primera vista.

Per Chandler, Billy Wilder era una mena de pallasso de la terra del cine, amb la seva gorra de bàisbol, la seva fusta i la seva ordinària simpleza. Però l'escriptor necessitava els doblers, així que, després de cinc setmanes de feina, va entregar el guió complet. El text estava farcit de llargs discursos, descripcions detallades de locals de Los Angeles i patia un excés d'indicacions

tècniques per la càmera; el tipus d'estil que solia ser habitual entre els neòfits.

Wilder va tornar el manuscrit a Chandler anunciant-li que allò era fets i que, ja podia fer-se la idea que, a partir d'aquell moment, treballarien plegats en aquella habitació durant tot el temps que fos necessari per la redacció del guió. Chandler va contestar que mai havia escrit en la mateixa habitació amb una altra persona, però finalment va firmar el contracte.

Després d'algunes setmanes de col·laboració, cara a cara, un dematí Chandler no va anar a l'oficina i, des de ca seva, va enviar una llista de raons on enumerava els motius pels quals no podia tolerar durant més temps el seu company. Segons això, Wilder interrompia freqüentment la feina per trucar les seves amants; li obria la finestra sense demanar-li per favor; agitava continuamente una batuta davant dels seus ulls; i, a més a més, acabava l'escriptor, ell no podia suportar fer feina amb algú que dugués capell dins l'oficina, ja que tenia la sensació que d'un moment a l'altre abandonaria el despatx.

Llevat que Wilder es disculpàs, Chandler posaria punt final a la seva participació en el projecte. Wilder va optar per presentar disculpes.

Chandler va exposar que treballar amb Wilder havia estat una experiència agonitzant, que probablement li havia escurçat la vida; a pesar d'això, amb ell havia après sobre l'escriptura de guions tot el que era capaç d'aprendre sobre aquell tema, que no era molt.

El guió de *Double Indemnity*, elegant i ben construït, va ser el model de nombroses pel·lícules amb rosses malvades embolicades en assassinats dels darrers anys quaranta. ♦

"Independentment del temps que faci, sempre dic: llevar-se la roba mullada i ficar-se en el cos un martini sec!"

Robert Benchely a *El mayor y la menor*